

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ազգային ժողովն երէկ իւր նիստն բոաւ ընդ նախագահութեամբ ամեն Ս. Պատրիարք Հօր, և ատենապետութեամբ Ռուսինեան Էփէնտիի :

Նախորդ նստին ատենագրութեան, և երեսփոխանական նոր ընտրութեանց վաւերացմանէն յետոյ, մայր զիւանին ընտրութիւնն եղաւ :

Ատենապետք

Ա. Ստեփան վաչա Արաւանեան

Բ. Ռուսինեան Էփէնտի

Գ. Քրիստոստուր Էփ. Ղազարոսեան

Ատենագիրք

Ա. Հ. Ս. Ալաճաճեան

Բ. Գարեգին Էփէնտի Մեղիքեան

Գ. Պողոս Էփէնտի Պառնասեան

Այս ընտրութենէն յետոյ՝ ատենը գոցուեցաւ, երկու շաբաթէն նիստ ընելու որոշմամբ, ըստ կանոնի նախաքննիչ զիւանաց կազմութիւնն օրակարգ ունենելով :

Երէկ վաւերացեալ երեսփոխանք են՝
Իւսկ. Ելենիմազալէէն՝

Նիկողոս Էփէնտի Ալաճաճեան

Տրդատ Փափաղեան

Կարինէն՝

Մանուկ Էփէնտի Ասլանեան

Եւդոկիայէն՝

Մելքոն Էփէնտի Հարաճեան :

Կրօնական ժողովն իմանալով որ Իւսկիլուտարի Սէլամիյէ թաղի ազգային վարժարանք գոհացուցիչ վիճակի մէջ չեն, թէ թաղին մէջ վերջին ժամանակներս հաստատուած բողոքական վարժարանները բազմաթիւ հայ մանկտի - երկուսեւ - Կյաճախեն, և թէ՛ միանգամայն բողոքականութիւնը տարածելու ջանքեր կըլլան, - հրաւիրանաց զիր ուղերէ առ թաղական խորհուրդն, որպէս զի անձամբ ներկայանայ առաջինայ նստին, և բացատրութիւն տայ ու պարզէ թաղին ներկայ վիճակը :

Խորհուրդի Գումբ վանուց նախորդ վաճառքի Տ. Գեորգ վարդապետը քանիցս Պօլիս կանչուած, բայց անհնազանդ ու ըմբոստ գտնուած ըլլալով՝ այս անգամ որոշուեցաւ դարձեալ հեռագրել որ անմիջապէս մայրաքաղաքս ուղենորի :

Նոյնպէս որոշուած էր որ Խորհուրդի առաջնորդական անգագահ Տ. Պետրոս վարդապետն Բալու անցնի և հոն վարէ այդ պաշտօնը, բայց սա ալ պատճառաւնք հրաժարած ըլլալով՝ որոշուեցաւ հեռագրել որ անմիջապէս Խորհուրդէն մեկնի և երթայ Բալու. ապա թէ ոչ՝ ծանր պատասխանատուութեան պիտի ենթարկուի :

Խորհուրդէն Պատրիարքարան հեռագիր եկած է, որով կժանուցանեն թէ՛ տեղւոյն կէտէք անուն գետոյն ջրանցից շինութեան աշխատող հայ զիւղացի մը՝ նոյն շինութեան վերապետուէ տաճկէ մը շարաշար գանակոծուելով մեռեր է :

Այդ դէպքը Պետրոս վարդապետի ծանուցուեց, և նորա միջնորդութիւնը ինդուեր է, բայց նա իւր պաշտօնանկ ըլլալն իմացունելով անմիջապէս կեցեր և չէ միջնորդեր :

Այդ Բաղ. ժողովն որոշեց, հեռագրել առ ի պատասխան, թէ այսպիսի ծանր դէպքերու մէջ մանրամասն տեղեկութիւն պէտք է՝ որպէս զի արժան եղած տնօրինութիւնն ըլլայ, և թէ՛ հետեւաբար պարտին խնդիրն տեղեկագրել ամենայն պարագայիւք :

Բալուէն ալ հեռագիր մ'եկած է, որով կգանգատին տեղւոյն ազգայինք, թէ ճանապարհաց շինութեան աշխատութեան համար, քաղաքէն բացակայ եղողներէն ալ՝ կամ դրամով և կամ փոխանորդաբար մասնակցութիւն կապահանջեն :

Որոշուած է պատասխանել, թէ բացակայք ալ՝ քանի որ իրենց բնակութիւնը փոխած չեն այլուր՝ այսպիսի հասարակաց շինութեան մասնակցելու պարտք ունին :

Կարինէն գրուած պաշտօնական դիր մ'ալ կարդացուեցաւ երէկ Բաղ. ժողովոյ մէջ, որ տեղւոյն ազգային կալուածոց վերաբերեալ է, վիճակին կալուածոց նորարձանագրութիւնն սկսուած ըլլալով՝ տեսուչն ազգային կալուածոց վրայ տեղեկութիւն ուղեր է. առաջնորդարանին կողմանէ իբրեւ Էփէնտի արձանագրել պահանջեր են, բայց զայս համապատասխան չեն կրցեր ներկայացունել, և ի վերջոյ յանուն եկեղեցեաց կամ վարժարանաց արձանագրել առաջարկեր են. սակայն այս առաջարկութիւնն ալ իբրեւ աղօրինաւոր մերժուեր, և անհատական կալուածոց կարգն անցունել ուղեր է տեսչին կողմանէ :

Ահա այս խնդրոյն համար երէկ Պատրիարքարանէն հեռագրեր քաջուեցան առ դեր. Առաջնորդն և առ վսեմ կուսակալն Կարնոյ, և միանգամայն Բ. Գըրնէն թագրելով մը խնդրուեցաւ, որ ինչպէս մայրաքաղաքիս ազգային սեպհականութեանց, նոյնպէս Կարնոյ և ուրիշ գաւառաց ազգային կալուածոց արձանագրութեանց քով նշանակուի՝ ազգային սեպհականութիւն ըլլալն :

Ինչպէս երկու շաբաթ յառաջ ծանուցած էինք, Խորհուրդն Սրբազան հինգ-

շաբթի օրը մայրաքաղաքէս իզմիր ուղենորեցաւ :

Արդէն դրած էինք, թէ Պատրիարքարանէն որեւէ պաշտօն յանձնուած չէ նորին գերապատուութեան՝ Զմիւռնիոյ համար : Նոյնը քանի մ'օր յառաջ հաստատուեց Պատրիարքարանն, զմիւռնիացի մէկ քանի պատուարժան ազգայնոց կողմանէ այս մասին հարցում եղած ատեն :

Տրապիզոնի առաջնորդ դեր. Մատթէոս վարդապետ՝ հաճութեամբ Պատրիարքարանի, մայրաքաղաքս կուգայ՝ անձնական տեղադրութեան և վիճակային ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց կարգադրութեան համար :

Կրօնական ժողովն երկուսուսական վերապահ թուաւ Եւդոկիոյ առաջնորդ ձգնաւորեան Տ. Յակոբ Մ. վարդապետին, ի խնդրոյ գաւառական ժողովոյ տեղւոյն :

Քաղաքական ժողովն երէկ ուշագրութեան առնելով՝ Պատրիարքարանի ներքին բարեկարգութեան և հաշուէկըջոյ մը խմբագրութեան համար անցեալները կազմուած մասնաժողովոյն ծրարագիրն, որոշեց ըստ օրինի, Տնտեսական խորհրդոյն դիտողութեանց յանձնել : Ի հարկէ Երուսաղիմ հոգաբարձութիւնն ալ ի խորհրդակցութիւն պիտի հրաւիրուի՝ այս կարեւոր խնդրոյն համար, ինչպէս օրէն է :

→→→→→

Սամսունէն մայիս 6 թուով նամակաւ մը գրուած են հետեւեալ լուրերը :

1.—Երեսնեան դեր. Տ. Յովհաննէս Սրբազան անցեալ ամսոյ 23 ին տեղս հասաւ և ցարգ հոս է :

Նորին գերապատուութիւնը ի խնդրոյ Սամսունի առժամանակեայ Թաղ. խորհրդոյ, ձեռնարկեց սահմանադրապէս թաղ. խորհրդոյ մի ընտրութեան, և ըստ գաւառական հրահանգի տրամադրութեան՝ քուէարկութիւնն ու քուէհամարն կատարուելով 7 անձինք քուէից բացարձակ առաւելութեամբ ընտրուեցան թաղ. խորհրդոյ անդամք : Գովելով Սամսունցւոյն յառաջագիմարութիւնը՝ կարողութիւն և յաջողութիւն կը մատուցեն նորընտիր Թաղ. խորհրդոյն համար :

Մեծ բաղմունքի կապաւ ի Գալլա և ի Գալաթ, զԵրեսնեան Սրբազան դիմաւորելու համար. ուստի Նորին Գերապատուութիւնն ալ շատ չսպասելով, այս օրեր յիւր գաւառագլուխը մեկնել մտադիր է :

2.—Ներկայ ամսոյ 3 ին շաբաթ օրը, ժամ 7 ին Տէմիսինոց կողուած թաղին վերին կողմը գլխատուեցաւ Չէրքէզ մի, որ երեք տարիներէ ի վեր բանտն էր :

Այս անձը ստորակ է եղեր ուրիշ Ձեռքէ-
զի մի քով, զոր սպաններ է՝ խիստ չնչին
գումարի մի համար :

3.—Այս օրերս Սինէօր Միխայէլ կոչ-
ուած Գաղաթ մի տեղս կը գտնուէր :
Այս անձը 50 կամ աւելի գումար թէյ
խմելու սովոր է ամէն օր, և այն ալ ա-
ռանց ընդհատուելու :

Կրօնական ժողովոյ գիւնեն՝ ամեն.
Ս. Պատրիարք Հօր ազդարարութեամբ,
հետեւեալ երկու դրերն ուղղեալ են առ
մեզ ի հրատարակութիւն :

Ա.

Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հայր.

Մեծի պահօցս բարեկենդանի վերջի
շաբթուն փունջ լրագիրը փետրուար 5
թիւ թերթիւ, որ կը կրէր իւր ճակատը
959 թուահամարը, հասուցած է այս ձայ-
նը ի կարին թէ՝ Յարութիւն եպիսկոպոս
կարնոյ երրորդ ամուսնութեան մէջ գրու-
նուող Օգրոպակերտցի Սարգիս որդի տի-
րացու Յակոբ անուն անձը քահանայ
ձեռնադրեր է 1870 թուականին. և քա-
նի մը վկայներ չարեմէն զինի, Բերթուզ-
ցի Տէր Ղեւոնդ քահանայն ալ յառաջ
բերած էր ի լրումն ամենայն վկայու-
թեանց :

Թէպէտ մեր խիղճը հանդիստ էր, որ
գիտութեամբ Սուրբ Եկեղեցւոյ սրբա-
զան պաշտօնը չ'եմք անարգած ի յաւի-
տենական դատապարտութիւն մեր, բայց
մի՛ գուցէ զմեզ ժողովուրդը խաբէ, և
այդ դժոխային խորխորատը ձգէ յան-
դէտս: Թէ և այդպիսի բան մը ցարդ
լսուած չէ, մանաւանդ այս կողմերը, որ
այրիացեալ տիրացունքը դասը ելլա-
լու չեն թողուր, ո՛ւր կը մնայ քահանա-
յական կարգ առնելու :

Պարտաւորեցայ յատուկ քահանայ մը
ուղարկել Օլթի և գրել նոյն տեղւոյ քա-
հանայից և թաղականաց թէ արդեօք Օգ-
րոպակերտցի կէտիկ Սարգիս որդի Յա-
կոբ կա՞յ մի, որ քահանայ եղած է, և
ո՞վ է: Նոյնպէս գրեցի կանչել իրենց քով
Բերթուզցի Տէր Ղեւոնդ քահանայն, և
օրինաւոր քննութիւն ընելէ յետոյ՝ իրենց
քննութեանց արդիւնքը և Տէր Ղեւոնդ-
ը հօս զրկել: Ամսոյ 22 ին եկաւ Տ.
Ղեւոնդը յերեկոյեան պահու. երկրորդ
օր յետ արձակման Սուրբ Եկեղեցւոյ հը-
րաւիրեցի առիս կրօնական ժողովը քա-
նի մը քահանաներու հետ: Նախ Ձերդ
բարձր Սրբազնութեան այս մասին փետրո-
ւար 7 ին 300 համարաւ դրուած նա-
մակը տուի ժողովոյն. նոյնպէս Օլթիէն
եկած գրերն Տէր Ղեւոնդ քահանայիւ
ներկայացուցի իրենց, և ապաւրեցի որ
յանուն ճշմարտին Աստուծոյ լաւ մը քնն-
ենն այս եղելութիւնը. և ես առանձնա-
յայ իմ սենեակս, չուղելով ներկայ դըտ-
նուիլ այս քննութեան :

Ահաւասիկ Սրբազան Հայր, կրօնա-
կան ժողովոյ, և ներկայ գտնուող քա-
հանայից քննութեանց արդասիքը զոր ի-
րենց խոնարհ նամակաւ Ձեր բարձր Սրբ-
ազնութեան և կրօնական սուրբ ժողո-
վոյն կը ծանուցանեն: Ճշմարտութեան
զգուանք է ինձ այդպիսի սուտ հրատա-
րակութեան մը համար գրելու անգամ.
Բայց ինչպէս գրած էր Ձերդ բարձր
Սրբազնութիւնն ալ, հասարակաց գայ-

թակղութիւն չ'առու համար ինչ որ
պէտք էր ընել ըրի. միայն այդպիսի ու-
րախ եմ որ Ձերդ բարձր Սրբազնութիւ-
նն ալ հասկացաք, թէ մեր թշնամիներ
ընն ո՞րչափ աղքատ են մեր պակասութիւ-
նը յուսանելու համար, որ այդպիսի սուտ
և շինծու բան մը յերեւան կը հանեն որ
ինքնին խոյտառակ կը լինին: Յիրաւի
տիրացու կարապետ Օգրոպակերտցի
Սարգիս որդւոյն անունն է, և այրի ան-
ուանած, ոչ ստոյգ այրի, այլ նշանուած
յԱրդուին, և դեռ չպսակուած նշան-
եալը մեռած, և ամուսնացած Տանձուտ
գիւղացի Գէորգեան Ստեփանի դստեր
Արեգնազանի հետ. և այս անձն է, որ
ես 1870 թուոյն Օլթի ժողովուրդոց այցե-
լութեան ժամանակ ձեռնադրած եմ ի
քահանայ Տէր կարապետ անուն կոչե-
լով ի վերայ կէօլա Սամեղէի գիւղի Ս.
Եկեղեցւոյ — Եւ ինչպէս Տէր Ղեւոնդի
պատմութենէն ալ կը հասկցուի, որ Տէր
կարապետը հաղիւ 43 տարեկան կայ, և
այս Արեգնազան կնոջէն 23 տարւոյ հա-
սակի չուրջ երէց զաւակ ունի. հիմա
փունջի աներես նամակագիրը թող հաշ-
ուէ իր գրածը. ի վերայ թող հասանէ
իր ձրի զրպարտութեանց: Օգրոպակերտ-
ցին մէյ մը կը կարգուի՝ 3 տարի կապ-
րի կինը. երկրորդ անգամ կը կարգուի,
և 12 տարի կապրի կինը. երրորդ ան-
գամ կը կարգուի Արեգնազանի հետ, և
Արեգնազանէն ալ 23 տարւոյ չափ զա-
ւակ ունի. տարին կը հասնի քառասուն
երկու. ըսել է որ այդ մարդը 3 տար-
ւոյ հասակի մէջ կարգուած պիտի լինի:
Վա՛յ ձեզ վատ արանց, վեհապետեանը
ձեր նետերուն նշուակ ըրած էք, ձրի
զրպարտութեամբ կուղէք անուանարկիւ.
Բայց ձեր նետերը ի՞նչ կը դարձունէ
Աստուած :

Սրբազան Հայր, չեմ ուզեր աւելի այս
մասին գրել, բաւ կը համարիմ ըսել, թէ
Սուրբ Եկեղեցւոյ պարտքը ինչ կը պա-
հանջէ, զնոյնն ընել Ձերդ բարձր Սրբ-
ազնութեան, և կրօնական սուրբ ժո-
ղովոյն իրեւ վերապահեալ գործ թող-
լով,
Մնամ աղօթարար
1875 Մարտ 27
Գաղաթիւ Եպիսկոպոս
յԱրքեպիսկոպոս Հայոց Կոնստ. Լ.

Կարնոյ

Թ. Գ. փունջի նամակագրի յառաջ բե-
րած Տանձուտցի և Արդուինցի վկայներն
ալ կը ցանկայինք բերելու, և ի քննին
առնելու. բայց նախ՝ որ մեր իշխանու-
թեան տակը չեն, երկրորդ՝ տասն աւուր
չափ հեռաւորութիւն ունեցող տեղեր
են. ուստի Ձերդ բարձր Սրբազնութիւն
եթէ կամենայ նոցա վկայութիւնն ալ առ-
նուլ կրնայ ուղղակի անոնցմէ կամ ուրիշ
միջոցաւ հարցանել, և տեղեկանալ:

Նշն Թ. Եպիսկոպոս
Բ.

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր Հարանց

Ազգախնամ Տէր

Ի 5 փետրուարի տարւոյն փունջ լրագրի
959 թուահամարաւ թերթի մէջ Օգրո-
պակերտցի կէտիկ Սարգիս որդի Յակոբ
անուն անձի մը երրորդ ամուսնութեան
մէջ ի քահանայ ձեռնադրուիլ կը յայտնէր,
մերս Առաջնորդ Տ. Յարութիւն Ս. Արք-
եպիսկոպոս Հօրէն :

Մեր ի մօտոյ գիտելով Նորին բարձր

Սրբազնութեան վերմ պաշտօնասիրու-
թիւնը, և օրինաց փայ ունեցած նա-
խանձանդութիւնը, այդ ստայօղ հը-
րատարակութիւնը չարասիրի մը գործ
համարելով՝ նախատանաց արժանի հա-
մարած էինք նորա հնչիւնակը :

Սակայն գերադասու Սրբազան Հայրն
անմիջապէս յատուկ քահանայ մը կու-
ղարկէ Օլթի, և գիր գրելով տեղւոյն
Աւագ-քահանային և թաղ. խորհրդոյն,
կը խնդրէ, որ անապատապէս քննութիւն
լինի, թէ այդ անունով անձ մը ձեռնա-
դրուած կա՞յ մի, և ո՞վ է այն: Նոյնպէս
հրաման կուտայ, որ հոն կոչեն Բերթուզ-
ցի Տ. Ղեւոնդ քահանայն, և նորա վկա-
յութիւնն անդ առնելով ի ներկայու-
թեան խորհրդոյն, և ապա քննութեան
արդիւնքներու հետ յիշեալ Տ. Ղեւոնդ
քահանայն ալ տոտ ուղարկին :

Երէկ՝ որ 23 երրորդ օրն էր ամսոյս, ա-
ռաւօտեան ժամերգութեան զինի կրօ-
նական ժողովո՝ քանի հատ ի պատրաստի
գտնուող քահանայից հետ հրաւիրուե-
ցանք յԱռաջնորդարան: Գերապատիւ
Ս. Հայրն Ձերդ բարձր Սրբազնութեանէն
առ ինքն ուղղեալ փետրուարի 7 ին աղ-
դարար 300 թուահամարաւ նամակն մա-
տոյց մեզ, և պատուիրեց, որ յանուն
ճշմարտին Աստուծոյ առանց աչառանաց
հարցաքննենք Բերթուզցի Տ. Ղեւոնդ քա-
հանայն, որ նոր եկած էր: Ի վերջոյ թէ՛
նոյն քննութեանց արդիւնքը, և թէ՛ Օլ-
թիի թաղական խորհրդոյն վկայական
զրոյն իմաստը ծանուցանենք Ձերդ
բարձր Սրբազնութեան, և կրօնական մե-
ծի ժողովոյդ :

Գեր. Սրբազան Հայրն չուղեց նախա-
գահել այս անգամ ժողովոյս: Արդ այս
Բերթուզցի Տ. Ղեւոնդ քահանայն բնիկ
Տանձուտցի է, և քահանայ ձեռնադրուե-
լով նախորդ ամենապատիւ Պատրիարք
Խրիմեան Սրբազանէն կարնոյ քաղաքիս
մէջ ի վերադարձի իւրօրմ ի Ս. Էջմիածնէ,
այժմ՝ քահանայութիւն կընէ Օլթիի վի-
ճակի մէջ Բերթուզ գիւղը: Այս այն քա-
հանայն է, որ փունջի նամակագիրը իբ-
րե ճշմարտ վկայից վկայ և երդմամբ
այդ ապօրինի պսակին հաւատաւոր յա-
ռաջ կը բերէ: Ուստի ըստ բարձր հրա-
նի Ձերում, և մերս Առաջնորդ Սրբա-
զան Հօր՝ պարտաւատաշած հարցաքնն-
նութիւններն ընելէ, և կրօնական ժողո-
վոյս տուածի մէջ արձանագրելէն յետոյ,
ահաւասիկ բովանդակութիւնը և ար-
դիւնքը Ձերդ բարձր Սրբազնութեան
գրել կը վստթամք :

Կընէ Տ. Ղեւոնդը, « Օգրոպակերտցի
կէտիկ Սարգիս որդի տիրացու Յակոբ
անուն մէկը չկայ, այլ Սարգիս որդի տի-
րացու կարապետ կայ, որ յառաջ Արդ-
ուին նշանուած էր, և չպսակուած իր
հետ խօսեցեալը մեռնելով ըստ օրինի
ամուսնացաւ Տանձուտցի Գէորգեան
Ստեփանի դստեր Արեգնազանի հետ :

Եւ ես ալ նոյն գիւղէն ըլլալով, յակա-
նէ յանուանէ՞ կը ճանաչեմ Գէորգեան
Ստեփանը և իւր դուստրը, և այն ժա-
մանակէ հետէ գիտէի, որ այդ տիրա-
ցու կարապետի հետ նշանեալը՝ չպսակ-
ուած մեռնելով, ըստ օրինի Հայաստան-
եայցս Ս. Եկեղեցւոյ պսակուած է առա-
ջին պսակաւ Արեգնազանի հետ, որ և

այժմ կենդանի է : Այս տիրացու կարապետան է , որ 1870 թ ուղն ձեռնադրեցաւ ի քահանայ գեր. Յարութիւն Սրբազան Արքեպիսկոպոս Հօրէն Կէօլ գաւառի Սամեւելի գիւղի վրայ , երբ այցելութեան եկած էր Օլթիի և նոյն կողմերու իր հովուութեան տակ յանձնեալ ժողովրդոց : Այս ստոյգ է , որ մեր կողմերն հաւատարմապէս այրի կը կոչուին այն անձինքն ալ , որք կը նշանուին , և չպսակուած նշանածնին կը մեռնի . ասոր համար այս տիրացու կարապետը երբ ձեռնադրելու կը բերեն այրի անուն կուտան , կը քննէ գեր. Սրբազանը , ու երբ ներկայ դռնուող քահանայք և թաղական խորհուրդք կը վկայեն թէ այրի ըսուելուն պատճառը այս է , որ Արքուին նշանուած էր , և չպսակուած՝ նշանածը մեռնելով այժմեան Արեգնազան կնոջ հետ ըստ օրինի ամուսնացած է : Գեր. Սրբազանը՝ ստուգապէս այրի չհամարելով զայդ վիճակը , ըստ խնդրոյ ժողովրդոց կը ձեռնադրէ ի քահանայ՝ վերջապէս Տ. Կարապետ յորջորջելով : Արքինքն Տ. Կարապետն 45 տարւոյ հասակի մէջ կը գտնուի , և այժմ ունի 4 զաւակ որոց երկուքոցն 25 տարւոյ չափ հասակի մէջ կը գտնուի : Ես յանուն ճշմարտին Աստուծոյ կը հաստատեմ այս իմ պատմութեանս ստուգութիւնը : Նաև թէ այս մասին համար ոչ ոք զիս հարցուցած է երբէք , և ոչ ես իսկ ճշմարտութիւնը կամակորած եմ : Եթէ ոք կարող լիցի իմ այս վկայութեանցս հակառակը ապացուցանել , ես պատրաստ եմ ըստ հոգւոյ և մարմնոյ ինծի տրուած դատապարտութեան վճիռը կրել : » Այս արդիւնքը ունի և Օլթիի թաղականաց վկայութիւնը :

Արդ՝ ամենապատիւ Սրբազան Հայր , յայտ յանդիման կերևի , որ այս ստոյգ պատմութիւնը որ հրատարակուած է , ձրի զրպարտութիւն մ'է մերս Առաջնորդ գեր. Վեհապետեան Տ. Յարութիւն Սրբազան Հօր վրայ : Թէպէտ սուրբ Եկեղեցւոյ և նորա բարի համբաւոյն չարախնդիրք սովորութիւն ըրած են երբէք երբէք նորա սիրաբ կարելէր խոցոտել , բայց չգիտեմք դեռ զօրութեանց Տէրը պիտի լռէ . և իւր արդարութեան գաւառանաւ՝ Չեր բարձր իշխանութեամբ պիտի չխորտակէ՝ այնպիսի քննակոչ ազդասէրներու զլուսները , որք ճշմարտ ազդասէրներու համբաւը կարատաւորեն , և ազգի գլուխները նախատելով ընդհանուր ազգի ոյժը կը տկարացնեն օտարաց առջև : Մեզ այժմ ուրիշ բան չմնաց առջև , բայց թէ ըստ հոգեբարդոյն « տեսեր , Տէր , մի լռեր » :

Չերդ. Բարձր Սրբազանութեան 25 մարտ 1875 Նուրիւհալ ծառայք
ԱՏԵՆԱՂԻՐ ԱՏԵՆԱՊԵՏ
Յարութիւն քահանայ Ներսէս վարդապետ
Անդրեաս քահանայ Մեսրոպ քահանայ
Գեորգ քահանայ Պետրոս քահանայ
Կրօնական ժողովոյն հարցաքննութեան
ժամանակ ներկայ գտնուող Կարնոյ
քահանայքս

Համապատ. Գրէգոր Բ. Աբգնի. Մելիք Բ. Սեֆէ Բ. Միսայել Բ. Դեմիր Բ. Խաչէոյ վանոց Պետրոս քահանայ Տ. Պետրեան. Միսայել քահանայ
Կիլիկիան անշուշտ մեծարգոյ ընթերցողք , թէ քանի մը շաբաթ յառաջ հրատարա-

կաւ յանդիմանեցինք՝ այս գրութեանց հակառակ մեզ տեղեկութիւն տուող նաւակագիրն , և միանգամայն անմիջապէս մեր յարաբերութիւնները դադարեցուցինք : Արդ՝ այս անգամ՝ յիշեալ երկու գրերն ալ հաճութեամբ հրատարակեցինք , որպէս զի գայթակղեալ միտքերն բոլորովին բժշկուին , քաւ լիցի մեզ հակառակ կալ անմեղութեան :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օգոստոսիառ Սուլթանը հարիւրապետութեան աստիճան տուաւ՝ բարձրապատիւ Մէհմետ Շէվքէթ Էֆէնտի որդւոյն , որ Թէրասնէի մէջ պաշտօն ունի :

— Պրիւքսէլի դեսպանութեան նորահաստ պաշտօնը՝ Պէրլինի օսմանեան դեսպանատան գլխաւոր քարտուղար Գարաթոտորի Էֆէնտիի յանձնուեցաւ :

— Հինգերորդ բանակին համարակալ Ահմետ Էֆէնտիի՝ առաջին աստիճանի երկրորդ կարգի պաշտօնատարութիւն տրուեցաւ :

— Կըսուի , թէ մայրաքաղաքիս կալուածական տրոց մասնաժողովն՝ վերջին երեք ամսոց մէջ 36 հազար լիւրա հաւաքեր է , և թէ՝ օտար կառավարութեանց հպատակք այս տրոց վճարման դէմ դժուարութիւններ կ'յարուցանեն :

— Երուսաղիմոյ յունաց Պատրիարք ընտրուել է՝ Իլմիրի մետրապօլիտն :

— Օգոստոսիառ Սուլթանը՝ ծովային գործոց նորընտիր նախարար Մէհմետ Բառֆի փաշայի ալ Օսմանիէ ակադեմիա պատուանշան շնորհել է , իրեն ներկայացած օրը :

Նորին վսեմութիւնը , երկու անգամ՝ Կրետէի , և մէկ անգամ Պաղատաի կուսակալութեան պաշտօններն վարած է : Երկրոց Եֆէնտի կուսակալ ընտրուած է , բայց պաշտօնատեղին չհասած՝ ճամբայէն ետ կանչուած և ուրիշ պաշտօնի վրայ հաստատուած է , ինչպէս այս անգամ՝ ալ Եֆէնտի ճամբայէն դարձաւ ի նախարարութիւն ծովակալութեան :

— Մայրաքաղաքիս մէջ Վազըթ անուանով տաճկերէն նոր լրագիր մ'ալ պիտի հրատարակուի :

— Մայրաքաղաքիս իտալական դեսպանն ալ կ'փոխուի :

— Կհաւատեն , թէ բարձրապատիւ Լսատ փաշա մեծ եպարքոսութեան պաշտօնին բարձրանալէն անմիջապէս յետոյ՝ յատուկ մասնաժողովի մը միջոցաւ քննութեան ենթարկել է ծովային ու ցամաքային զինուորութեանց պաշտօնատանց ծախքերն , և կկարծուի թէ խլանայութեամբ կարելի պիտի ըլլայ զեղէր մեծ գումարներ :

— Ռուսաց կայսեր կողմանէ պատուանշան տրուել է՝ մայրաքաղաքիս ուսուցիչական թղթատարութեան տեղին , Բժշկին , երրորդ թարգմանին , և ֆիլիպպի փոխհրատարակին :

Սէլանիկի կուսակալութեան մէջ Գոյմագամ մը և ժողովոյն անդամներն , ըստ օրինի դրոշմատրոց՝ 20 ական լիւր տուգանքի դատապարտուել են , հասարակ թըղթի վրայ դրուած աղբսագիր մը ընդունելուն և դատական գործողութիւններն առանց դիտողութեան կատարած , և ա-

ղերսագրոյն հետ գաւառաղլո՝ խը զրկած ըլլալուն համար :

— Մանասթրի կուսակալութեան ներքե գտնուող Տէպրէ գիւղի բնակիչներէն 300 ի չափ տաճիկ և քրիստոնեայ , քանի մը տաճկաց տաջնորդութեամբ , նախորդ ամսոյն 6 ին կիւրակէ օրը յանկարծ զինեալ յարձակելով նոյն գիւղին մերձակայ Էնպուրիյէ գիւղին վրայ , տաճիկ ու քրիստոնեայ անխնայիւր դանակոծելու վիրաւորել , և տուններն ալ մտնելով՝ դող ու սարսափ պատճառել են կանանց ու տղայոց : Գիւղին բնակիչներն չկրնալով դիմադրել այս խուժանին , տաճիկ ու քրիստոնեայ ամենքն ալ եկեղեցին փախել և դրնելը դոցեր են . բայց խուժանը նոյն եկեղեցին ալ գիւղելով , դանակոծել , վիրաւորել , մէկուն գլուխը կայինով կրտրել , քահանայ մը վիրաւորել , և մանկավարժներն սպաննել են : Ասոնցմէ զատ , եկեղեցիէն շատ ծանրաբէր սպասաւեր , շատերն ալ խորտակել են , և ասոնցմով ալ դոհ չըլլալով՝ դիւղը պաշարել և ուրիշ բազում նեղութիւն ու վրնաս տուել են :

Այս խուժանին առաջնորդներն արդէն յիշեալ գիւղացւոց հետ հակառակութիւն ունին ու անոնց ստացուածոց վնաս կուտան եղեր :

Այս ծանր դէպքին վրայ , տեղական կառավարութիւնն անմիջապէս պէտք եղած միջոցներն ի գործ դնել սկսել է , և Բ. Գրնէն ալ ազգու հրամաններ դացեր են առ ի պատիժ յանցաւորաց և ի փոխարինութիւն զրկանաց ու վնասուց :

— Եգիպտոսի իշխանութեան արտաքին գործոց պաշտօնեայ Րիյազ փաշա՝ ամսոյս 13 ին Եւրոպա կողմերի հրամանաւ և ժամանակի մը համար , իրեն փոխանորդ թողլով՝ դատաւարական գործոց պաշտօնեայ Շէրիֆ փաշան :

— Պողոտորիճայի վերջին անցքին դըլխաւոր հեղինակներէն երկուք մահուամբ պատժուել , և վեցն ալ մայրաքաղաքս զրկուել են՝ մշտնջենաւոր բերդարգելութեան համար :

Գերմանիոյ կառավարութիւնը ժողովել և պահել տուել է՝ գերմանական ժողովուրդը գրգռելու դիտմամբ դադարական լրագրաց գրած յօդուածները : Գաղղիոյ կառավարութիւնն ալ փոխադարձաբար գերմանական լրագրաց թերթերէն այսպիսի հաւաքածոյ մ'ըրած ըլլալով՝ ի հարկին պիտի կրնայ այս մասին ափ ի բերան ընել զԳերմանիա :

— Յայանի է , թէ անցեալները Գերմանիոյ կառավարութիւնը կարեց՝ Գերմանիոյ պապական եպիսկոպոսաց և քահանայից թոշակները , որոշմամբ ազգային ժողովոյն : Արդ՝ կըսուի թէ համայն գերմանիոյ պապական ժողովրդեան մէջ հանգանակութիւն կըլլայ՝ նոյն թոշակներուն տեղ եպիսկոպոսաց ու քահանայից տալու համար : Ինչպէս շատ երեւելի անձինք , նոյնպէս և արհեստաւորք ամենայն հաճութեամբ և առատօրէն կը մասնակցին այս հանգանակութեան : Այս ալ ժողովրդեան կողմանէ ընդդէմ Պիղմարդի բաւական մեծ ցոյց մ'է , և հետզհետէ գրեթէ հասարակաց կըլլայ այն

